

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Szép Magyar Könyv: Anatómia

Fehér György: **A háziállatok funkcionális anatómiája** c. tankönyve (Mezőgazda Kiadó, 2001) 2002. június 6-án, a Szép Magyar Könyv 2001 versenyen elnyerte a „Tudományos művek, szakkönyvek, felsőoktatási kiadványok” kategóriában a **Szép Magyar Könyv díjat**, valamint a **British American Tobacco Hungary Kft. Különdíját**. 2002. augusztus 30-án az Intézményközi Tankönyvkiadási Szakértő Bizottság **Kiadói Nívódíjat** adományozott a tankönyv szerzőjének, dr. Fehér Györgynek, lektorának, dr. Sótonyi Péternek, a mintegy 640 ábrát készítő Csavlek András képzőművésznek, valamint a borító és a fejezetek előtti rajzokat alkotó Szunyoghy András grafikus művésznek.

A könyv jegyzetként 1973-ban jelent meg. Első kiadása három kötetben, 1980-ban látott napvilágot, és 1998-ban kapott első alkalommal nívódíjat. Közel 30 esztendeje szolgálja az állatorvostan-hallgatók anatómiai képzését.

Fehér György és Szunyoghy András társultak a művészeti anatómia új alkalmazott szaktudományának, az „anatomia plastica”-nak a kifejlesztése érdekében. A munkájukat összefoglaló szakkönyvek nemzetközileg elismertek: *Anatomy drawing school* (Köln, 1996), *Human anatomy for the artists*

(Köln, 2000), *Művészeti állattanatómia (Ló)* (Bp., 1989), *A ló művészeti anatómiája* (Bp., 1981).

Gratulálunk és további sikeres munkát kívánunk!

Gondolatok a Csukás-monográfiáról

„Nem hal meg az, ki
milliókra költi
Dús élte kincsét, ámbár
napja múl...”

Ki az a tanár és kutató, akinek emlékeztére és jellemzésére egykori pályatársai és utódai Arany János sorait idézik fel? Mezőgazdász, állatorvos, közgazdász, intézményünk Állattenyésztési és Takarmányozási Tanszékének vezetője 1944-1957 között.

Kérdésünkre a tavaly megjelent Csukás-monográfia ad választ.

Csukás Zoltán professzornak rövid életidő adatott. Ezalatt átélte két világháborút, a Horthy-korszakot, majd a fordulat évét követő 50-es éveket. A monográfia bemutatja a családi hátteret, az óvári tanárságot, az állator-

vosi és közgazdaságtani tanulmányok idejét, majd a debreceni éveket (1938-1944) és a budapesti professzori időszakot. Megismerjük az oktatót és a kutatót, a kutatási irányokat: például a baromfitenyésztés témát vagy a szarvasmarha-tenyésztés területeit. A monográfia egyik érdekes részlete a konstitúció fogalmának meghatározása Csukás professzor szerint, amely a 43-54. oldalon található, 1940-es, az ókori klasszikusok ismeretéről és filozófiai műveltségéről is tanúszkodó előadásból ismerhető meg.

A szerzők személyes emlékein keresztül Csukás Zoltánt, a tudóst, a szakírot és az embert is látjuk, aki 1954-ben lett akadémikus, de már 1950 óta küzdött a Parkinson-kórral. Vasakarattal, haláláig magas színvonalon tartja meg óráit és végzi kutatásait. A félbemaradt kutatásokat többekkel együtt Kecskés Sándor segíti, majd fejezi be 1957-ben. Árnyalt képet kapunk az életét átszövő történelmi korszakokról is. A gazdag képanyag és a közölt levéltári dokumentumok igazi forrásértékű munkává avatják a monográfiát. Az irodalomjegyzék a publikációk keletkezésének időrendjében gyors visszakeresést biztosít. A kötetet angol és német nyelvű összefoglaló egészíti ki. (D. A.)

Csukás Zoltán professzor életútja (1900-1957) Szerk. Jávorka L., Ernst J. Budapest: Debrecen, A Magyar Állattenyésztők Szövetsége Állattenyésztés-történelmi Bizottsága; Debreceni Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kara, 2001. 237. p.

Minden igaz ...

...az új szerep és a változó környezet is – ahogy arról a nyár elején beszámoltam.

Jelent-e örömet egy pályázati támogatás elnyerése, ha a megvalósítás többletenergiát emészt fel? A válasz egyértelműen IGEN, hiszen régi terveink valósulnak meg. Erősödik a könyvtár szerepe az oktatásban és a korszerű információ-ellátásban.

Az Állatorvos-tudományi Könyvtár komoly szerepet vállal minden olyan országos kezdeményezésben, amely érinti a szakirodalom-ellátással kapcsolatos fejlesztéseket:

- országos **konzorciumot** szervez az OTKA támogatásával **az adatbázisok beszerzésére**,
- részt vesz az **EISz** (Elektronikus Információszolgáltatás) programban,
- ehhez kapcsolódóan a **felhasználók képzésére** pályázati támogatást nyert el a Széchenyi Terv keretében.

Ez utóbbi megvalósítása során a könyvtár területén 10 fős, munkaállomásokkal, terminál-szerverrel, nyomtatóval, scannerrel, projektorral ellátott oktatótermet alakítunk ki a felhasználók képzés bővítése, korszerűsítése érdekében.

Az egyetemi oktatásban és továbbképzésben a hallgatók önálló kutató, összegző munkájára épülő ismeretszerzési folyamat megváltoztatja a hallgatók könyvtárhasználati szokásait is: az önálló feladatmegoldás elmélyültebb kutatást igényel a könyvtár állományában. Ehhez célszerű ismerni a könyvtár által alkalmazott **feltáró módszereket**, a **lehetséges forrásokat** és azok használatát, beleértve a **korszerű információs technológiai** eszközöket is.

Az EISz keretein belül 2001-től üzembe helyezett adatbázis-csomagok

- Web of Science (WOS),
- Swetsnet Navigator,
- Science Direct,
- magyar kiadású tudományos folyóiratok,
- tesztverzióban: szótárak és lexikonok

a felsőoktatás és a tudományos kutatás számára nélkülözhetetlen elektronikus információforrásokat tesznek szélesebb felhasználói kör számára hozzáférhetővé.

A felhasználók képzésének elsőrendű feladata az adatbázisok tartalmának és kezelésének megismertetése. A Science Direct adatbázison ke-

resztül elérhető a hazai könyvtárak által nyomtatott formában előfizetett Elsevier folyóiratok elektronikus változata, és letölthető az utolsó öt év anyaga. Az információ-tömegben való eligazodáshoz, az optimális eredményhez való hozzájutás céljából a kurzusoknak a módszerek és lehetőségek elsajátítására kell felkészíteni a hallgatókat. A képzés során hangsúlyozni kell a többszintű keresés lehetőségét: a **bibliografikus keresést**, valamint a **teljes szövegű hozzáférést** is. A tudományos munka mérésére szolgáló **citációs vizsgálatok** a kutatók és oktatók számára egyre nagyobb jelentőséggel bírnak. A Web of Science adatbázis használatának elsajátítása segítséget nyújt ahhoz, hogy folyamatosan figyelemmel kísérhessék szakirodalmi idézettségüket.

A pályázatban vállalt kurzus célja, hogy a felhasználók megismerjék és használni tudják az EISz szolgáltatásait. Ezen belül:

- legyenek képesek a kérdés pontos megfogalmazására,
- ismerjék az adatbázisok felépítését és szolgáltatásait,
- ki tudják választani a legmegfelelőbb információt,
- ismerjék az elektronikus folyóiratok fogalmát, használatát, elérési lehetőségeit,
- tisztában legyenek a „csomagok” közötti összefüggésekkel,
- oktatási és tudományos tevékenységükbe szervesen be tudják építeni a szakirodalom-kutatás legkorszerűbb eszközeit.

Az oktatási segédletek fejlesztésével, a képzés elméleti részét átszövő demonstrációkkal (az adatbázis szerkezetének bemutatása, web oldalak kivetítése, a keresési stratégia logikájának szemléltetése stb.), a célcsoportoknak megfelelő gyakorlatokkal biztosítjuk a tanfolyamok egységesen magas színvonalát. Az oktatók és kutatók számára külön tematikát készítünk, amely a fentiek mellett mindennapi gyakorlati témafigyelésüket segíti.

Remélem, hogy rövid beszámolóinkkal felkeltettük érdeklődésüket a könyvtár régi/új tevékenysége iránt. A kurzusokra – terveink szerint – a 2002/2003 második félévében kerül sor. Az aktualitásokról folyamatosan beszámolunk.

Kérdéseikkel, ötleteikkel forduljanak hozzánk bizalommal!

Szabóné Szávay Judit
könyvtárigazgató

Hüllők állatorvosi gondozása

Válogatott bibliográfia

- ACKERMANN, J.** et al.: Using endoscopy to remove a gastric foreign body in a python. = *Vet. Med.* 1995. **90.** 8. 761-763.
- AUSTIN, C. C.** et al.: Reptile-associated salmonellosis. = *JAVMA.* 1998. **212.** 6. 866-867.
- BALOGH B.**: Csonttörések hüllőknél. = *Terrárium.* 2002. **4.** 1. 34-35.
- BEMIS, D. A.** et al.: Dermatophilosis in captive tortoises. = *J. Vet. Diagn. Invest.* 1999. **11.** 6. 553-557.
- BEREGI A.**: A szájröthadás. = *Hobbiállat Magazin.* 1999. **1.** 3. 31.
- BEREGI A. - FELKAI F.**: A hüllők röntgendiagnosztikai vizsgálata. In: Új diagnosztikai és terápiás lehetőségek a kisállatgyógyászatban: 7. Annual Meeting of HSVA, 1998. 43-50.
- BEYNON, P. H.** et al.: Kompendium der Reptilienkrankheiten: Haltung, Diagnostik, Therapie. 1997. 240 p.
- BLAKEY, C. S. G.** et al.: Body mass to length relationships in chelonia. = *Vet. Rec.* 1995. **136.** 22. 566-568.
- BRUNETTI, L.** et al.: SCUD (septicaemic cutaneous ulcerative disease) in turtles and tortoises. = *Eur. J. Comp. Anim. Pract.* 1999. **2.** 1. 69-76.
- CLYDE, V. L.**: Practical treatment and control of common ectoparasites in exotic pets. = *Vet. Med.* 1996. **91.** 7. 632, 634-637.
- CLYDE, V. L.**: Practical treatment and control of common endoparasites in exotic pets. = *Vet. Med.* 1996. **91.** 7. 638-647.
- DENNIS, P. M.** et al.: Plasma concentration of ionized calcium in healthy iguanas. = *JAVMA.* 2001. **219.** 3. 326-328.
- DIVERS, S. J.** et al.: Anthelmintic treatment of chelonians. = *Vet. Rec.* 1999. **145.** 21. 620.
- DIVERS, S. J.** et al.: Haematological and biochemical values of 10 green iguanas (*Iguana iguana*). = *Vet. Rec.* 1996. **138.** 9. 203-205.
- DIVERS, S. J.**: Ultraviolet lights for reptiles. = *Vet. Rec.* 1996. **138.** 25. 627-628.
- DONOGHUE, S.** et al.: Clinical nutrition of exotic pets. = *Vet. Clin. Nutr.* 1995. **2.** 2 57-63.
- DONOGHUE, S.**: Veterinary nutritional management of amphibians and reptiles. = *JAVMA.* 1996. **208.** 11. 1816-1820.
- FEKETE S.**: A kedvtelésből tartott állatok (rágcsálók, hüllők, madarak, kutya) takarmányozásának alapjai. In: Kedvtelésből tartott állatok aktuális diagnosztikai, terápiás és takarmányozási kérdései. Jegyzet. Budapest, Állatorvostudományi Egyetem. 1990. 10-77.
- FOWLER, M. E.** et al.: Zoo and wild animal medicine. 4. ed. 1999. 747 p.
- GÁL J.**: Ha beteg a hüllő... = *Terrárium.* 2001. **3.** 5. 17.
- GÁL J.**: A hüllők bőrbetegségei: Irodalmi áttekintés. = *Kisállatpraxis.* 2001. **2.** 5. 2-4; 6-9.
- GÁL J.**: A hüllők emésztőképzőszületének betegségei I.: Az emésztőképzőszület főbb anatómiai és élettani sajátosságai. Irodalmi áttekintés. = *Kisállatpraxis.* 2002. **3.** 1. 2; 4-6.
- GÁL J.** et al.: Myeloid leukaemia feketefejú pítónban (*Aspidites melanocephalus*). = *MÁL.* 2002. **124.** 8. 491-495.
- GRACZYK, T. K.** et al.: Assessment of the conventional detection of fecal *Cryptosporidium serpentis* oocysts in subclinically infected captive snakes. = *Vet. Res.* 1996. **27.** 2. 185-192.
- HARCOURT-BROWN, F.**: Ultraviolet lights for reptiles. = *Vet. Rec.* 1996. **138.** 21. 528.
- HARPER, R.**: Weight: length ratios in chelonia. = *Vet. Rec.* 1995. **137.** 1. 28.
- HOLZ, P.** et al.: The anatomy and perfusion of the renal portal system in the red-eared slider (*Trachemys scripta elegans*). = *J. Zoo Wildlife Med.* 1997. **28.** 4. 378-385.
- HYLAND, R. J.**: Surgical removal of a fish hook from the oesophagus of a turtle. = *Austr. Vet. J.* 2002. **80.** 1-2. 54-56.
- KOLLE, P.** et al.: Anästhesie bei Reptilien. = *Prakt. Tierarzt.* 2000. **81.** 2. 135-138.
- KRAUT, M.**: Endoskopie bei Schildkröten unter Praxisbedingungen. 1995. 164.
- KREMER, K. A.**: Coral snake (*Micrurus fulvius fulvius*) envenomation in five dogs: present and earlier findings. = *J. Vet. Emerg. Crit. Care.* 1995. **5.** 1. 9-15.
- LAING, C. J.** et al.: The requirement for natural sunlight to prevent vitamin D deficiency in iguanian lizards. = *J. Zoo Wildlife Med.* 2001. **32.** 3. 342-348.
- LEWBART, G. A.**: Advances in exotic animal medicine. = *Comp. Cont. Edu. Pract. Vet.* 1995. **17.** 8. 998-999.
- MADER, D. R.** (ed.): Reptile medicine and surgery. 1996. 512.
- MURRAY, M. J.**: Highlights and horizons in exotic animal medicine. = *Comp. Cont. Edu. Pract. Vet.* 1999. **21.** 3. 194-195.
- NICHOLS, D. K.** et al.: Fatal mycotic dermatitis in captive brown tree snakes (*Boiga irregularis*). = *J. Zoo Wildlife Med.* 1999. **30.** 1. 111-118.
- OPPENHEIM, Y. C.** et al.: Sedative effects of midazolam in red-eared slider turtles (*Trachemys scripta elegans*). = *J. Zoo Wildlife Med.* 1995. **26.** 3. 409-413.
- PRICE, H.**: Veterinary treatment of reptiles. = *Vet. Rec.* 1996. **138.** 7. 168.
- RAHAL, S. C.** et al.: Intestinal obstruction by stones in a turtle. = *Can. Vet. J.* 1998. **39.** 6. 375-370.
- REDROBE, S.**: Post-hibernation anorexia in tortoises. = *Vet. Rec.* 1996. **138.** 19. 480.
- ROONEY, M. B.** et al.: Sevoflurane anesthesia in desert tortoises (*Gopherus agassizii*). = *J. Zoo Wildlife Med.* 1999. **30.** 1. 64-69.
- SÁTORHELYI T.**: A hüllők tojásainak keltetése II. rész. = *Terrárium.* 2000. **2.** 5. 34-36.
- SATORHELYI, T.** et al.: Studies on internal parasites of tortoises. = *Paras. Hung.* 1993. publ. 1994. **26.** 51-55.
- SNYDER, P. S.** et al.: Two-dimensional echocardiographic anatomy of the snake heart (*Python molurus bivittatus*). = *Vet. Rad. Ultras.* 1999. **40.** 1. 66-72.
- SZÉLL, Z.** et al.: Ivermectin toxicosis in a chameleon (*Chamaeleo senegalensis*) infected with *Foleyella furcata*. = *J. Zoo Wildlife Med.* 2001. **32.** 1. 115-117.
- UNE, Y.** et al.: Herpesvirus infection in tortoises (*Malacochersus tornieri* and *Testudo horsfieldii*). = *Vet. Path.* 1999. **36.** 6. 624-627.
- WOLVEKAMP, W. T. C.**: Radiology of exotic pets (small mammals, birds, and reptiles). = *Vet. Quart.* 1996. **18.** S52-S54.
- ZWART, P.**: Assessment of the husbandry problems of reptiles on the basis of pathophysiological findings: a review. = *Vet. Quart.* 2001. **23.** 4. 140-147.

A fenti cikkekről könyvtárunktól másolat kérhető.
(O. É.)

Internet források

Válogatás hüllős honlapokból

Magyarország Természetvédelmi Informatikai Indexe

<http://www.ktm.hu/term/index/>

Itt található, többek között, a hazai védett kétéltűek és hüllők jegyzéke.

<http://www.ktm.hu/term/index/keteltu.htm>

The EMBL Reptile Database

<http://www.embl-heidelberg.de/%7Euetz/LivingReptiles.html>

A Német Herpetológiai Társaság Rendszertani Munkacsoportja által készített tudományos igényű honlap elsősorban a hüllő fajok megismertetésére.

Melissa Kaplan's Herp Care Collection

<http://www.anapsid.org/vetcons.html>

Számos hüllő és kétéltű faj ismertetése, hasznos cikkek tartásukról, gondozásukról, erőteljes ökológiai beütéssel.

Herpetology.com

<http://herpetology.com>

Linkek és hasznos információk tára.

Contemporary Herpetology

<http://dataserver.calacademy.org/herpetology/herpdocs/index.htm>

Online folyóirat, teljes cikkekkel.

Diseases of Reptiles and Amphibians

(Third International Virtual Conference in Veterinary Medicine)

<http://www.vet.uga.edu/ivcvm/2000/index.htm>

A konferencia anyaga többségében teljességében, színes képekkel illusztrálva olvasható.

Moon, P. F. – Hernandez-Divers, S. M.: Reptiles: Aquatic Turtles (Chelonians). In: Zoological Restraint and Anesthesia. (Heard, D. ed.) Ithaca, NY : IVIS, 2001.

http://www.ivis.org/special_books/Heard/moon/chapter_frm.asp

Egy tanulmány az IVIS gyűjteményéből.

Association of Reptilian and Amphibian Veterinarians

<http://www.arav.org/>

A hüllőkkel és kétéltűekkel foglalkozó állatorvosok szövetségének honlapja.

Exotic pet vet.net

<http://www.exoticpetvet.net/dvms/index.html>

Két érdekes hüllős téma feldolgozása állatorvosok számára: Metabolic Bone Disease in Reptiles, Female Lizard Reproductive Surgery, és rengeteg általános információ tartásról, takarmányozásról, és nem csak hüllőkről.

Egy amerikai állatkórház hüllős oldala

<http://www.petcarevabeach.com/reptileservices.html>

A magyar teknőstartók honlapja

<http://www.teknos.hu/>

Laikus, de gazdag honlap vízi és szárazföldi teknősökről. (O. É.)

A Noctua terjesztéséért, és ezen keresztül könyvtári szolgáltatásaink népszerűsítéséért köszönetet mondunk a Magyar Állatorvosi Kamarának.

NOCTUA SIVE NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja: Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár

Felelős kiadó: Szabóné Szávay Judit e-mail: mrszabo@univet.hu

Felelős szerkesztő: Orbán Éva e-mail: eorban@univet.hu

Cím: 1078 Budapest, István u. 2.

Tel.: (06-1) 478-4226 (Titkárság), 478-4228 (Olvasószolgálat)

Fax: (06-1) 478-4227

Honlap: <http://konyvtar.univet.hu/>

e-mail: library@univet.hu

